

ความบกพร่อง

ที่ นร ๐๒๐๑๕/ว ๑๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กท ๑๐๓๐๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง รายงานสรุปสถานการณ์เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔

เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง ทบวง กรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ส่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๒๖.๓/๔๘๒๗
ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เดิมคณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๒๔ เมษายน ๒๕๕๔) รับทราบรายงานผลการเบิกจ่าย
เงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ไตรมาสที่ ๒ (ตุลาคม ๒๕๕๓ - มีนาคม ๒๕๕๔)
และผลการติดตามเร่งรัดการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ
ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

กระทรวงการคลังได้เสนอรายงานสรุปสถานการณ์เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีรับทราบและพิจารณา ความละเอียดปรากฏ
ตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ลงมติว่า

๑. รับทราบรายงานสรุปสถานการณ์เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

๒. เห็นชอบในหลักการมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ เพิ่มเติม ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ โดยให้รับความเห็นของ
คณะรัฐมนตรีไปพิจารณาดำเนินการด้วย ดังนี้

๒.๑ โครงการปกติ มาตรการระยะสั้น เพื่อเร่งรัดให้เร็วขึ้นให้เพิ่มเติม
แนวทางโดยให้ปลัดกระทรวงหารือกรมต่าง ๆ จัดทำแผนเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ และรายงานปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ แล้วยื่นรัฐมนตรีประจำ
สำนักนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ภายใน ๒ สัปดาห์ เพื่อพิจารณาร่วมกัน
โดยให้สำนักงบประมาณร่วมพิจารณาด้วย

๒.๒ โครงการถ่ายโอนงาน/กิจกรรมสาธารณะให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น มาตรการระยะสั้น ใน (๒) อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติ จึงมอบให้คณะกรรมการ
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับไปพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง

/และโดยที่ ...

และโดยที่ความล่าช้าส่วนหนึ่งเกิดจากระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ กำหนดอำนาจไว้หลายชั้นตอนและเป็นตุลยหิณีจในนแต่ละระดับ มีการจำกัดอำนาจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งขณะนั้กระทรวงมหาดไทยกำลังแก้ไขระเบียบดังกล่าวเพื่อลดอำนาจและชั้นตอน รวมทั้งการป้องกันการทุจริตประพฤตมิชอบ จึงให้กระทรวงมหาดไทยเร่งรัดดำเนินการแก้ไขระเบียบโดยส่วน ทังนี้ ให้ประสานกับคณะกรรมการกระจายอำนาจ ฯ ด้วย

๒.๓ ให้รัฐมนตรีกำกับดูแลส่วนราชการในความรับผิดชอบให้ใช้จ่าชงงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ปรับปรุงแก้ไข ทังนี้

๒.๓.๑ ระบบ ให้ปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานการเบิกจ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและรัดกุม เพื่อให้การเบิกจ่ายเงินงบประมาณมีความรวดเร็วและโปร่งใส

๒.๓.๒ บุคลากร ให้เลือกสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปี

จึงเรียนยึนกันมา/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงาน / หน่วยงานและรัฐวิสาหกัจในสังกัดทราบ เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิษณุ เครืองาน)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประมุดคณะรัฐมนตรี
โทร. ๒๔๐๗๐๐๐ ต่อ ๓๒๔ -๔
โทรสาร ๒๔๐๗๐๖๔

24 W.A. 2544

หมายเหตุ รอง-นรม., รัฐ-นรม., จึงเรียนยึนกันมา ได้แจ้งให้กระทรวง ทบวง กรม ทราบ และถือปฏิบัติด้วยแล้ว

ด่วนที่สุด

ที่ กค 0526.3/ 64.37

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 โทร.10400

14 พฤษภาคม 2544

เรื่อง รายงานสรุปสถานการณ์เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2544

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0526.3/7001 ลงวันที่ 24 เมษายน 2544

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงการคลังได้รายงานผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ไตรมาสที่ 2 และผลการติดตามเร่งรัดการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจให้คณะรัฐมนตรีทราบแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณเกิดผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น จึงใคร่ขอรายงานสรุปสถานการณ์ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางดำเนินการในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 และปีงบประมาณต่อ ๆ ไป ดังนี้

1. ณ วันที่ 9 พฤษภาคม 2544 ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเบิกจ่ายเงินงบประมาณแล้วทั้งสิ้น 454,344 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 50 ของวงเงินงบประมาณ (910,000 ล้านบาท) ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราการเบิกจ่ายในช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีงบประมาณก่อน (ร้อยละ 50.23) โดยในจำนวนเงินที่เบิกจ่ายแล้วนี้เป็นการเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุน 66,577 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29.97 ของงบประมาณรายจ่ายลงทุน (222,158 ล้านบาท) เพิ่มขึ้นจาก ณ สิ้นเดือนมีนาคม 2544 จำนวน 11,130 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.01

การดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้เป็นไปตามแผนถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่ส่วนราชการได้ตกลงกับรัฐสภาแล้ว จึงควรเป็นความรับผิดชอบโดยตรงของส่วนราชการที่จะเร่งรัดการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด แต่เนื่องจากในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน รัฐบาลมีนโยบายสำคัญที่ต้องการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อเป็นกลไกในการกระตุ้นเศรษฐกิจ กระทรวงการคลังจึงได้มอบหมายให้กรมบัญชีกลางติดตาม วิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกับส่วนราชการ เพื่อผลักดันให้เม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจโดยเร็ว ซึ่งกระทรวงการคลังได้ติดตามผลการเบิกจ่ายเงินและรายงานให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของแต่ละส่วนราชการทราบ เพื่อเร่งรัดการดำเนินงานเป็นประจำทุกเดือน ทั้งนี้ ได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับผลการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบลงทุนสูงเกิน 1,000 ล้านบาท จำนวน 32 หน่วยงาน

2. จากการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีงบลงทุนเกิน 1,000 ล้านบาท จำนวน 32 แห่ง ปรากฏว่า ณ สิ้นเดือนเมษายน 2544 โครงการส่วนใหญ่ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจยังอยู่ในขั้นต้นคนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง คาดว่าจะมีการเบิกจ่ายในช่วงปลายไตรมาสที่ 3 และในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปีงบประมาณ โดยปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงิน สรุปได้ดังนี้

2.1 ปัญหาของโครงการปกติ

2.1.1 ความไม่พร้อมของหน่วยงาน เนื่องจากยังไม่มีกรอบแบบแปลนสำหรับการก่อสร้างหรือยังออกแบบไม่แล้วเสร็จ

2.1.2 หน่วยงานบางแห่งยังไม่มีความพร้อมในการจัดหาพื้นที่ที่จะใช้ในการดำเนินการ รวมทั้งมีปัญหาเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดิน

2.1.3 การประกวดราคาของหน่วยงานบางแห่งต้องยกเลิก และต้องจัดให้มีการประกวดราคาใหม่ เนื่องจากวงเงินที่ผู้รับจ้างเสนอเกินกว่าวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

2.1.4 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2543 เรื่องมาตรการปรับลดราคากลางสิ่งก่อสร้างของหน่วยงานภาครัฐลงร้อยละ 10 แม้ว่าจะมีผลให้สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในภาพรวมได้ แต่ในบางกรณีมีผลทำให้ขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้างต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้น

ปัญหาดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้ส่วนราชการไม่สามารถเริ่มดำเนินงานได้ทันทีตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ และในขณะนี้หลายหน่วยงานอยู่ระหว่างการขอเปลี่ยนแปลงรูปแบบรายการและราคากลางกับสำนักงบประมาณ ซึ่งยังไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้

2.2 ปัญหาของโครงการถ่ายโอนงาน/กิจกรรมสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.1 การจัดสรรงบประมาณยังไม่สอดคล้องกับศักยภาพและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณโดยเฉพาะงบลงทุนมีจำนวนน้อยมาก กล่าวคือ ณ สิ้นเดือนเมษายน 2544 มีการเบิกจ่ายงบลงทุนเพียง 787.6 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.94 ของวงเงินงบประมาณโครงการถ่ายโอนฯ (19,997.0 ล้านบาท)

2.2.2 ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ให้ระบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยกฏวิธีขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ซึ่งการดำเนินการแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลาดำเนินการนาน รวมทั้งมีขั้นตอนการขออนุมัติเบิกจ่ายเงินจากองค์การบริหารส่วนตำบลถึงปลัดจังหวัดก่อนวางฎีกาเบิกเงินนานประมาณ 1-2 เดือน

2.2.3 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2543 เรื่องมาตรการปรับลดราคากลางสิ่งก่อสร้างของหน่วยงานภาครัฐลงร้อยละ 10 แม้ว่าจะมีผลให้สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในภาพรวมได้ แต่ในบางกรณีมีผลทำให้ขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้างต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้น

2.2.4 บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับขั้นตอนและการปฏิบัติตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งยังขาดความชำนาญในด้านช่าง

2.2.5 การเปลี่ยนแปลงพื้นที่เนื่องจากปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดิน พื้นที่ดำเนินงานไม่เหมาะสม น้ำท่วม ฯลฯ ทำให้ต้องมีการออกแบบแปลนใหม่ ส่งผลให้ต้องใช้เวลาในการดำเนินงานมากขึ้น

3. มาตรการที่กระทรวงการคลังได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว ได้แก่ การให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงกำกับหัวหน้าส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดเร่งรัดการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ โดยเร็ว โดยเฉพาะโครงการที่ยังไม่ก่อหนี้ผูกพัน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดติดตามเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค รวมทั้งคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้สำนักงบประมาณรับไปพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความสามารถในการใช้จ่ายเงินของส่วนราชการ ซึ่งในเรื่องนี้เห็นควรผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติต่อไป

4. มาตรการที่กระทรวงการคลังเห็นควรเสนอเพิ่มเติมเพื่อเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544

4.1 โครงการปกติ

มาตรการระยะสั้น

(1) เห็นควรให้แต่ละกระทรวงสำรวจโครงการงบประมาณในส่วนที่เป็นโครงการใหม่ซึ่งใช้เงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ของส่วนราชการในสังกัดที่ยังไม่ได้ดำเนินการก่อหนี้ผูกพัน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและความพร้อมของโครงการ หากผลปรากฏว่าโครงการใดไม่มีความพร้อมหรือยังไม่มีแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน ให้พิจารณาทบทวนหรือยกเลิกโครงการดังกล่าวโดยเร็ว

(2) เห็นควรให้แต่ละกระทรวงกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายเงินงบประมาณให้มีอัตราการเบิกจ่ายเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณก่อนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 และใช้อัตราการเบิกจ่ายเงินงบประมาณเป็นเกณฑ์ในการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยงานในแต่ละปีงบประมาณด้วย

(3) กระทรวงการคลังจะกำหนดมาตรการการกันเงินไว้เบิกเหลือมปีที่จะถึงด้วย โดยเฉพาะโครงการที่ยังไม่มีหนี้ผูกพัน และส่วนราชการดำเนินงานล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เพื่อให้ส่วนราชการตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการเร่งรัดการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินให้แล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ เพื่อรักษาวินัยทางการคลังอย่างเคร่งครัด

มาตรการระยะต่อไป

เห็นควรให้สำนักงบประมาณเร่งรัดการปฏิรูประบบงบประมาณไปสู่ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานโดยเร็ว เพื่อกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้กับหัวหน้าส่วนราชการให้มีอิสระในการบริหารจัดการงบประมาณเพิ่มขึ้น และใช้ผลสำเร็จของงานเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

4.2 โครงการถ่ายโอนงาน/กิจกรรมสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มาตรการระยะสั้น

(1) เห็นควรให้กระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเร่งรัด การดำเนินการของหน่วยงานระดับอำเภอและจังหวัดตามขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้างและการขออนุมัติ เบิกจ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้รวดเร็วขึ้น

(2) กรณีที่ท้องถิ่นไม่มีความพร้อมในการดำเนินโครงการ เห็นควรให้ กระทรวงมหาดไทยเร่งประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งคืนโครงการให้ส่วนราชการ เจ้าของงบประมาณดำเนินงานแทน ทั้งนี้การส่งคืนโครงการควรดำเนินการอย่างช้าภายในเดือน มิถุนายน 2544 เพื่อให้ส่วนราชการสามารถดำเนินงานได้ทันภายในปีงบประมาณและไม่ให้มีปัญหา ในการกันเงินไว้เบิกเหลืออปี

มาตรการระยะต่อไป

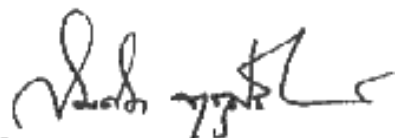
เห็นควรให้สำนักงบประมาณและสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจ ทบทุนหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณโครงการถ่ายโอนฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 และปีต่อไป โดยให้คำนึงถึงศักยภาพและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

หากมีการดำเนินการตามมาตรการที่กระทรวงการคลังเสนอในข้อ 4 อย่างจริงจัง คาดว่าจะส่งผลให้อัตราการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ในภาพรวม เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณก่อนจากร้อยละ 88.47 เป็นร้อยละ 91 โดยอัตราการเบิกจ่ายงบลงทุนจะ เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณก่อนจากร้อยละ 64.31 เป็นร้อยละ 70 ซึ่งคิดเป็นรายจ่ายงบลงทุนที่จะ เบิกจ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 จำนวน 155,511 ล้านบาท

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและพิจารณาสั่งการตามข้อเสนอ ของกระทรวงการคลังในข้อ 4 ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง
สำนักการเงินการคลัง
โทร. 2700368-9